

Thorvald Staunings nytårstale

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

31. december 1940

Sted

[Radiotransmitteret]

Omstændigheder

Dette er Staunings første nytårstale efter at Danmark blev besat d. 9. april 1940.

Talen blev transmitteret d. 31. december 1940.

Ærede tilhørere!

Et nyt år begynder, og vi forlader det gamle år uden sorg. Vi har levet et år, som formede sig meget usædvanlig, et år, der bragte os alle overraskelser og skuffelser, men dog et år, der har virket ved sin alvorsfulde lære, som har fået os til at indse, hvor meget godt og smukt vort land rummer, et år, der med voldsom kraft har talt til os om vort fædreland og om de værdier, der er skabt igennem mange slægtsled. Værdier, som vi ikke vil miste.

Igennem 8-9 måneder har vi levet i et mørklagt land, medens krigens fakkel har brændt udenfor vore vinduer. Vi har oplevet krigens stemninger, og vi har fornemmet krigens virkninger, men landet som helhed står dog nu ved årsskiftet som et land, der har freden og fredens lykke i behold. Men selv under disse vilkår er der mange landsmænd, for hvem livet former sig mørkt og trist, mange småbørn, som kun har haft en kummerlig jul, fordi fader var uden arbejde og indtægt, og dette igen, fordi noget er i ulave, noget de små børn endnu ikke forstår.

Vi gik ind i året 1940 med vore forventninger. Vi havde set, at der var fremgang og opgang i 1939, og selv om der var ufred visse steder, nærrede vi dog det håb, at Danmark skulde undgå at blive blandet ind i stridigheder, thi det danske folk ønskede freden og vilde øve fredens gerning. Vi ønskede at bygge videre på det fredens samfund, som folket mente var bedst for vort lille land, og vi nærrede ikke uvenlige følelser overfor noget andet folk.

Men tiden gav ikke fred. Der var gæring og uro, berettiget misfornøjelse med tidligere tiders omlægninger i verden og trang til at ændre, hvad der én gang var fastlagt, og begrænsede stridigheder førte til det store opgør, og nu ser vi allerede tilbage over mange måneder, hvori krigen har været det alt andet beherskende emne. Vi ser tilbage over et år, der bragte budskab om minesprængte eller torpederede skibe, om tab af brave, danske sømænd, om forlis af kostbare skibe og vareladninger, og vi – d.v.s. alle mennesker – vil længe komme til at lide under ulykker og tab.

Vi oplevede, at fremmede tropper rykkede ind i landet for at sikre det imod andre magters indgreb, og vi lever nu som det besatte land, men bestandig som landet, der ikke er krigsførende, landet, der venter og håber på freden.

Håb er gået under i året der svandt, hårde skuffelser er kommet over folket, men det håb, ja, den overbevisning har vi i behold, at Danmark skal bestå og leve, at det danske folk skal genvinde sin frihed, at det lille rige, med tusinde års selvstændighed og kultur, skal genvinde retten til fortsat udvikling.

Med denne overbevisning i behold går vi ind i et nyt år om end uvidende om, hvordan dette nye år vil arte sig, uvidende om, hvorledes krigstilstanden vil forblive, og uvidende om, hvor lang tid der endnu skal hengå under den sørgelige tilstand.

Vi spejder ind i det år, vi forsøger at se lyspunkter, der kan styrke håbet, og vi gyser ved tanken om, at der ikke skulle være lyspunkter. Ingen kan sige os, hvad året vil bringe: Budskaber, der nu og da høres, melder om forberedelser til et eller to års udholdende kamp, og de, der hungrer og tørster efter freden, henter ikke håb fra disse budskaber.

Men vort folk vil ikke tabe håbet og troen. VI går ind i det nye år med håb og forventning, og vi må om fornødent tage nye skuffelser, hvis året vil bringe sådanne. Men det kulturværk, som her er bygget på i forudgående slægtsled, må ikke standse, og den vilje til ærligt arbejde, som lever i det danske folk, må ikke nedbrydes – men næres.

Det bliver den fornemste opgave i året at finde former, hvorunder folket kan beskæftiges trods de vanskeligheder, som formindsker skibsfart, formindskede råstofs-udførelser, formindskede brændsels-tilførelser og formindsket afsætning

medfører. Der må findes vej til forøget selvforsyning og til nyttige arbejder, hvortil arbejdskraften er det væsentligste middel.

Nu har vi i den svundne tid lært at samle os om tidens opgaver, og fortsat belæring kan måske ventes.

Vi må stå sammen i det nye år, alle gode kræfter må forenes om det, der skal holde folkets evner og arbejdsvilje oppe, thi det er ved ærligt arbejde, at det danske folk skal komme igennem det nye år og igennem de brydninger og vanskeligheder, som sikkert endnu venter os.

Lad os gå ind i det nye år med tro og håb i behold, og lad os styrke og udvikle kærligheden til vort land. Kærlighed imellem menneskene i vort samfund. Vi har før oplevet modgangstider og er kommet igennem sådanne. Vi vil også overvinde nutids modgang og opnå en fremtid, hvor det atter går fremad.

Jeg har fået overdraget den pligt at varetage store opgaver på det danske folks vegne, og jeg beder folket om at holde sammen om vort land, om sprog og flag, og i håb om, at dette sker, ønsker, jeg hele folket et godt, et lykkeligt nytår.

Kilde

krigendagfordag.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Anden Verdenskrig, Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-nytaarstale-1941>